



# De bodem is niet in zicht. We zitten al op de bodem

**Vakgebied volop in beweging; tijdperk van budgetverschuivingen**

Grofweg de helft van de onkruidbeheerders is nog bezig met de omslag naar niet-chemisch. Naar schatting driekwart denkt na over integraal beheer, een kwart is er al mee begonnen. En bijna allemaal schuiven ze met het budget om alle bezuinigingen het hoofd te bieden, zo leert een rondgang langs onkruidbeheerders in vijftien gemeenten. Eén troost: met onkruid vergaat de wereld niet.

Aan het bezuinigen op onkruidbudgetten kleven drie grote nadelen, zo schetsen de geïnterviewden voor dit artikel.

Auteur: Peter Voskuil

## Bezuinigingsdruk

Om te beginnen schiet bezuinigen op onkruidbestrijding op verharding niet op, omdat het om relatief kleine bedragen op de gemeentebegroting gaat. Daarnaast valt er vaak niet veel meer te bezuinigen: bij menige gemeente en terreinbeheerder is de ondergrens na eerdere bezuinigingen al in zicht gekomen. Iedere volgende bezuiniging brengt het gevaar van onbeheersbare wildgroei met zich mee.

Waarmee we meteen bij bezwaar drie uitkomsten: bezuinigen op de korte termijn brengt, als je even niet oplet, extra kosten op de lange termijn met zich mee. Met andere woorden, eigenlijk verschuif je er de beheerslasten alleen maar mee.

## Hoorn

Een voorbeeld van zo'n gemeente waar de ondergrens in zicht begint te komen, is Hoorn. De bezuinigingsdruk daar is hoog, niet alleen op

openbare ruimte, maar ook in de bedrijfsvoering van de gemeente zelf. 'Snijden in eigen vlees', noemt gemeentereinigingsdeskundige Marcel van Kampen dat.

Het college heeft gezegd dat men per 1 januari 2015 geen Roundup meer op verharding wil. Een nobel politiek uitgangspunt, alleen is nog onduidelijk waar het geld voor het alternatieve beheer dan vandaan moet komen. 'Ik denk niet dat het reëel is dan dezelfde beeldkwaliteit te verwachten', zegt Van Kampen. Hij is samen met een collega hard aan het werk om zo veel mogelijk opties te vinden die de wens van het college om te stoppen met Roundup toch mogelijk maken. Van Kampen: 'Op korte termijn denk ik dat we gaan werken met het alternatieve middel van Ecostyle. De meerprijs die dat met zich meebrengt, moeten we dan ergens in het totale budget proberen te vinden. Dat brengt bezuini-

gingsdruk met zich mee, want geld dat je niet hebt, kun je niet uitgeven. Hoorn zal er in 2015 een stuk ruiger uitzien dan nu.' Niet dat dat erg is, vindt Van Kampen. 'Met onkruid vergaat de wereld niet.'

Ook in Dordrecht is na alle bezuinigingen de situatie nijpend. Adriaan van Tilborg, gebiedsmanager centrum in Dordrecht: 'We kunnen het van dit budget net doen. De bodem is niet in zicht; we zitten al op de bodem.'

## Ontschotten

Onkruidbudgetten verliezen hun betekenis. Ze worden opgeslokt in grotere fondsen. Vaak is het onkruidgeld nog wel apart geormerkt, maar wordt er mee geschoven van en naar andere geormerkte budgetten. 'De verdeling in groen, grijs en blauw is achterhaald', vindt Geert Jan Rozendaal van de

gemeente Zuidplas. 'Dat is echt iets van de twintigste eeuw. Als we nu een jaar meer onkruiddruk hebben, lossen we dat op door te schuiven binnen het budget. Dat is een mooie ontwikkeling. Ik ben een voorstander van het ontschotten van budgetten.'

## 'De onkruidbeheerder van nu doet er goed aan zich slim te laten adviseren vanuit de markt'

Gebiedsbeheer, weg- en waterbeheer, rioolbeheer, het zijn vakdisciplines die steeds verder in elkaar worden geschoven. Maar verdwijnt er dan niet veel praktijkkennis? 'De onkruidbeheerder van nu doet er goed aan zich slim te laten adviseren vanuit de markt', denkt Rozendaal. 'Je hebt een vraag, en je zoekt de partij die daar het beste bij past. Het gaat erom de juiste specialisten om je heen te verzamelen.'

Zuidplas heeft net een bezuiniging van vijftien procent op het groen achter de rug. Om chemievrij te kunnen werken, steeg het onkruidbudget van 20.000 naar 76.000 euro, vertelt Rozendaal. Het ambitieniveau werd op plaatsen bijgesteld van B- naar C-niveau. Zuidplas gebruikt nu geen glyfosaat meer, maar vetzuren in combinatie met borstelen en hete lucht. Ook is er een zogeheten nulronde, met veegauto's die al in een vroeg

stadium de bron (voedingsbodem) aanpakken. Verder wordt nadrukkelijk naar inrichting gekeken: bordjes, paaltjes worden zo veel mogelijk vermeden en weggehaald, stoep en straat worden bij voorkeur niet meer door trottoirbanden gescheiden.

### Chemie

In de tussentijd heeft naar schatting de helft van alle terreinbeheerders de stap naar niet-chemisch nog niet gemaakt. Onkruidbeheerders die de stap vroeg maakten, lijken daarvoor nu beloofd te worden. Vaak betekent dat dat zij bovenop reguliere bezuinigingen niet ook nog eens geconfronteerd worden met extra kosten voor niet-chemisch werken.

In Leeuwarden werd die omslag naar niet-chemisch al in de jaren negentig gemaakt, vertelt directievoerend toezichthouder Jan Wester van de gemeente. In Leeuwarden wordt de binnenstad op het hoogste niveau bijgehouden en de rest van de stad op basisniveau. Daarbij wordt gebruikgemaakt van drie grote machines met heet water (Wave sensorgestuurd), drie handunits van Wave en twee borstelmachines in combinatie met twee veegwagens.

Leeuwarden is een stad met een grachtenstructuur. De gemeente gebruikt de aanloop naar de lente om de kades onder handen te nemen. Een ploeg van acht man is op het moment van schrijven bezig om de natuurstenen handmatig van groen te ontdoen. Omdat er veel boten liggen, kunnen machines er niet goed bij.

### Proeven

Leeuwarden werkt nu vier jaar met heet water. Voor alle methodes geldt dat Leeuwarden ze eerst zelf wil uitproberen, voordat erop wordt overgestapt. Wat dat betreft noemt Wester zich een echte praktijkman. 'Ik kan niks op papier krijgen, maar kan wel vanuit de praktijk redeneren. Met heet water zijn we allemaal proeven gaan doen. Het valt of staat met de frequentie waarmee je het doet.'

Uit de proeven die in samenwerking met de plantsoendienst werden gedaan, bleek dat bomen prima tegen heet water kunnen. Ook jonge bomen met gras. 'De vraag was: kan een boom dit hebben? De bomendienst zag het niet zitten. Toen hebben we gezegd: ga maar testen. Het bleek dat de bomen daar totaal geen moeite mee hebben.'

Drie jaar geleden werd daarom begonnen met de heetwaterbehandeling van 2500 bomen die slecht te schoffelen waren. Vorig jaar werd dat aantal verdubbeld naar 5000. Dit jaar worden alle bomen (9000) met drie handunits behandeld. Wester: 'Daar zit best wel winst in. Het nadeel van schoffelen was dat alles er tot het laatste grassprietje uitgehaald wordt, wat automatisch betekent dat er ook veel grond rondom de boom weggehaald wordt. Dat moesten we dan met een aparte ronde in de herfst allemaal weer aanvullen. Met heet water heb je daar geen last van.'

Ook belangrijk, volgens hem, is vegen om te voorkomen dat onkruid voedingsbodem krijgt. Daardoor krijgt Omrin, de uitvoerende kracht in



Willem Vreman, Dienst Vastgoed Defensie.



Adriaan van Tilborg, Dordrecht.



Henri Grotenhuis.

Leeuwarden, de onkruidbesteding ook veel beter in de vingers, volgens Wester.

#### Handwerk

Omrin is een overheidsbedrijf dat wordt gevormd door negentien Friese gemeenten en sinds kort ook enkele Groningse. De gemeenten die deelnemen, zijn tegelijkertijd ook aandeelhouders van het bedrijf. Omrin voert een heel spectrum aan taken uit voor die aandeelhouders. Dat gaat van afvalinzameling (190.000 gezinnen) tot aan milieustraten, en dus ook onkruidbestrijding op verhardingen.

‘Wij hebben ook aan de wieg gestaan van Wave,



Huib Aalders, Duiven.

heet water, een jaar of tien geleden’, vertelt Jan Hubers, directielid van Omrin. Door de handen ineen te slaan zijn de gemeenten duurzamer en effectiever gaan werken.

Machines zijn mooi, maar duurzaam werken betekent ook toegewijd zijn, vindt hij. Niet bang zijn om handwerk te doen. In Leeuwarden, waar Omrin een vierjarig contract heeft afgesloten, zijn bepaalde locaties soms moeilijk bereikbaar. Plekken in de stad waar bijvoorbeeld auto’s staan geparkeerd. Of de hele grachtenstructuur, met kades vol woonarken en andere boten. Kabels, paaltjes, loopplanken, aanleglijnen: met machines werken is daar vaak ondoenlijk.

Hubers: ‘Dat schoonmaken van die kade in Leeuwarden is dus ook een opdracht voor ons. Dat is werk dat eens in de zoveel tijd terugkomt. In dit geval zijn wij hoofdaannemer, schouwen we en hebben we in overleg met de gemeente een loonbedrijf ingehuurd om die kades schoon te maken.’

#### Social return

Omrin schuwt handwerk dus niet en probeert daarbij vaak de combinatie met social return te vinden. Zelf experimenteerde men al met de inzet van bijvoorbeeld gestraften. Sinds kort is er echter een zzp’er in de regio die zich heeft



Marcel van Kampen, Hoorn.



Geert Jan Rozendaal, Nieuwerkerk aan den IJssel.

gespecialiseerd in de omgang met delinquenten, verslaafden en Halt-gestraften. 'Die jongen werkt heel succesvol samen met een mêlée van moeilijke knapen; sociaal-maatschappelijk is het heel goed zoals hij dat doet.'

Dat levert in dit geval een win-winsituatie op, want het aanvankelijke plan om het intensieve kadewerk door uitzendkrachten te laten doen, bleek financieel niet haalbaar. Door de zaken in Leeuwarden gestaag aan te pakken en bij te houden, is de onkruidbestrijding beheersbaar geworden, vertelt Hubers. 'Het eerste jaar dat we er verantwoordelijk voor werden, was het vechten tegen de bierkaai.' Dat is maar goed ook, want Leeuwarden kan waarschijnlijk nog wel een bezuinigingsopgave verwachten.

#### Pijnacker

In Pijnacker is ook bezuinigd, maar dan stilzwijgend. Net als in veel andere gemeenten is het onkruidbudget opgenomen in een totaalbudget voor reiniging. Graffiti, hondenpoep, onkruid: het zijn communicerende vaten.

De budgetten zijn redelijk constant, maar het areaal aan verharding is in oppervlakte behoorlijk gegroeid. 'Wij zijn een Vinex-gemeente', legt Jos Koster, beheerder reiniging, uit. 'En de bouw begint weer aan te trekken, dus we kunnen onze borst natmaken.'

Daarbij meldt hij wel eerlijk dat de werkdruk in nieuwbouwwijken natuurlijk niet meteen torenhoog is. 'De onkruiddruk is daar toch anders', zegt hij.

In Pijnacker is het accent van beeldkwaliteit de laatste jaren iets meer naar frequentie verlegd. Koster: 'Dat betekent dat je in het buitengebied een of twee keer komt.'

### 'Verder vind ik dat de aannemers in dit land over het algemeen heel goed met hun vak bezig zijn, hun kennis ook echt delen'

Sylvia Vroegop is in Rotterdam verantwoordelijk voor het onkruidbeheer in zes deelgebieden. Vorig jaar waren er fikse bezuinigingen. Er werden collega's ontslagen, waardoor stadsbeheer nu minder mankracht heeft om alles te regelen. Rotterdam werkt nog niet volledig chemievrij. Een verhoogde veegfrequentie borstelen, branden en heet water worden toegepast, met nog een topje chemisch (Ecostyle) op moeilijke plekken. Vroegop wacht dan ook met spanning de uitkomst af van de gesprekken tussen de leverancier van Ecostyle en de staatssecretaris. 'Verder vind ik dat de aannemers in dit land over het algemeen heel goed met hun vak bezig zijn, hun kennis ook echt delen. Dat mag ook wel eens gezegd worden', vindt ze. Vroegop krijgt naar eigen zeggen gevraagd en ongevraagd goede adviezen. 'Heel veel innovatie komt toch uit die hoek. Ik zoek wel

mee naar nieuwe technieken, maar voor een aannemer is dat toch echt zijn vakgebied.'

In Ridderkerk wordt alleen nog chemie gebruikt op grindpaden van begraafplaatsen. Verder wordt er vooral veel geborsteld en heet water gebruikt. Die omslag naar chemievrij werd budgettair neutraal gemaakt. Daarmee is ook in Ridderkerk de ondergrens wel in zicht, constateert ambtenaar René Schut. 'Minder doen lukt meestal niet meer. Dan kom je aan wat minimaal verantwoord is.'

Volgens Adriaan van Tilborg, als gebiedsmanager centrum verantwoordelijk voor een derde van het grondoppervlak in Dordrecht, heeft chemievrij veel meer gebracht dan alleen duurzaamheid. 'Het beeld is heel verzorgd. Veel schoner. Bij chemie bleven er altijd verlepte plantjes over. Het verschil is dat je geen restvuil meer ziet liggen. Vroeger moest er altijd iemand achteraan met de reinigungsauto om de straat te vegen.'

#### Duiven

Duiven is *as we speak* bezig met de omslag naar niet-chemisch. Huib Aalbers is daar adviseur groen, natuur en landschap. Onkruidbestrijding op verharding valt in Duiven onder het groenonderhoudsbudget.

De gemeente Duiven heeft heel wat rondgeshopt in de aanloop naar chemievrij. Er werd gekeken naar Nijmegen, waar een pilot met alternatieve methodes liep. Ook Greenengineers werd om advies gevraagd. 'Dan kom je er toch achter dat



Ijtsj IJsebrands, Berkelland.



Jos Koster, Pijnacker Nootdorp.



Dico Kuiper, gemeente Alphen aan de Rijn.

chemische onkruidbestrijding het goedkoopst is', vertelt Aalbers. De kosten zijn nu zowat vijf keer zo hoog.

Duiven besloot zelf ook een pilot te houden op kwaliteitsniveau B. Er werden twee wijken aangewezen waar met alternatieve methodes werd gewerkt, de derde wijk werd chemisch bijgehouden. De föhnmethode kwam in Duiven erg goed uit de bus.

## 'Wij zitten niet direct aan tafel bij ontwerpers. Daar zijn al zo veel vakgebieden bij betrokken; dat zou niet handig zijn'

Inmiddels staat Duiven op het punt de definitieve omslag naar volledig chemievrij te maken. De aannemer wordt vrijgelaten in zijn keuze voor de meest efficiënte methode. De budgetten zijn opgehoogd; om de overstap te begeleiden wordt er extra geveegd. Duiven zit in de opstartfase. Dat is minder spannend dan het klinkt voor het budget van Aalbers. 'Het is uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de aannemer; die heeft het maar te regelen.'

### DOP

In Oude IJsselstreek besloot de gemeenteraad in 2014 van de DOP-methode over te stappen op

volledig chemievrij. Dat zorgde voor wat aanloopproblemen, vertelt budgetverantwoordelijk adviseur civiel-cultuurtechniek Henri Grotenhuis. Het was midden in het seizoen en er lagen al afspraken met de aannemer. De eerste ronde chemisch was nog niet geweest, wat voor problemen zorgde. Daarom moest er wat achterstallig onderhoud worden ingelopen, waarvoor een structurele voorziening gereserveerd werd. Grotenhuis: 'Dit jaar was het een puinhoop, maar je weet dat je dat in de andere jaren weer terugverdiend.' In Oude IJsselstreek bestaat de onkruidbestrijding op verharding inmiddels uit een combinatie van heet water, hete lucht en veel borstelen.

### Aanbestedingsvoordelen

Elburg moet de stap naar chemievrij nog helemaal maken. Daar werkt men nog volgens het klassieke systeem van twee chemische bestrijdingsrondes per jaar. 'We zijn ons nu aan het oriënteren', vertelt Alex Weelink, hoofd van de afdeling beheer openbare ruimte. Van het extra geld dat dat gaat kosten, liggen ze in Elburg niet wakker. De ervaring leert dat de gemeenteraad van Elburg een hoog ambitieniveau heeft als het gaat om beheer van de openbare ruimte. Weelink: 'Het gaat niet om schokkende bedragen, als je het op de gehele gemeentebegroting bekijkt.' Bovendien leverde uitbesteding van de onkruidbestrijding de gemeente de afgelopen jaren aanbestedingsvoordelen op. 'Dat zit gewoon in de markt, momenteel. Iedereen schrijft in volgens de normale normen, en dan duikt er zomaar iemand op die een heel eind onder die prijs doorgaat.'

De plussen daarvan komen elk jaar weer terug, en dat geeft ruimte in de begroting.

### Oostenrijk

Ijitsj IJsebrands, adviseur groen en landschapsinrichting bij de gemeente Berkelland, denkt dat er vooral door (her)inrichting van de openbare ruimte nog enorme slagen te maken zijn. Op vakantie in Oostenrijk zag hij als bestrating hele stukken onafgebroken betonplaten liggen. Zo kan het dus ook, dacht hij. Om zich vervolgens peinzend af te vragen hoe ze dat dan met de leidingboeren in dat land oplossen.

Betonplaten, dat gaat in Nederland misschien niet, maar waarom geen bredere tegels? Vijftig bij vijftig centimeter, of zelfs tachtig bij tachtig centimeter: qua onkruidbeheer zou dat toch al een leuke besparing opleveren.

Volgens IJsebrands zijn stoepen los daarvan vaak onnodig breed. Om minder validen elkaar te laten passeren zijn ze soms zomaar 1,80 meter breed. 'Als je daar een andere oplossing voor bedenkt en dat terugbrengt tot 1,20 meter, scheelt dat enorm in het beheer. En wat ik me ook al tijdens afvraag: is het altijd nodig om aan twee kanten van de weg een stoep te maken? Je kan ook gewoon aan één kant lopen.'

Ook René Schut van de gemeente Ridderkerk kent wandelpaden en trottoirs die niet of nauwelijks belopen zijn. 'Onttrek die aan de openbare ruimte. Juist op die plekken ontstaat namelijk onkruidellende.'

### Preventie

Als het om herinrichting van de straat gaat, klin-



René Schut, Ridderkerk.



Sylvia Vroegop, Rotterdam.

ken er in de branche lovende woorden voor de aanpak in plattelandsgemeenten als Twenterand. Als grote gemeente wordt Alphen aan den Rijn genoemd.

Dico Kuiper is als regisseur straatreiniging, afval en duurzaamheid verantwoordelijk voor de onkruidbestrijding op verharding in Alphen aan den Rijn. Hij reageert bescheiden. 'Er gebeurt heel veel. Parkeervakken worden bij herinrichtingen allemaal afgerond, bijvoorbeeld. Maar om Alphen aan den Rijn nu direct een schoolvoorbeeld op dit gebied te noemen en onszelf op de borst te slaan, dat gaat me iets te ver. Ik heb daar behoorlijk voor moeten praten, en ik zou er graag nog veel meer meters in willen maken', vertelt hij.

## 'Nederland zal zijn schoonheidsideaal wat moeten laten vieren, en dat gebeurt alleen door gewenning'

Hij wijst ook op een Alphense toevaligheid die meespeelt: de bodem klinkt er van oudsher nogal in. Dat betekent dat er vaak herstraat moet worden. Kuiper: 'Dat doen we zo veel mogelijk gecoördineerd. Dan kijken we meteen naar de beheerlast, en dat loont redelijk.' Onkruid op verharding staat in Alphen aan den Rijn sowieso niet in de toptien van het klachtenregister. Alphen aan den Rijn werkt al lange tijd chemievrij en heeft daarnaast het geluk dat op straatreiniging niet hoefde te worden bezuinigd. Er waren andere posten die daar eerder voor in aanmerking komen. Het ambitieniveau ligt in het stads-hart en de dorpskernen van de fusiegemeente op A-, in de rest van de gemeente op B-niveau. De gemeenteraad vond het belangrijk om de bestrijding op dat niveau te houden. Een combinatie van heet water, branden, borstelen en gras-kanten snijden zorgt in Alphen aan den Rijn nog altijd voor een strak beeld.

De gemeente Duiven doet eveneens aan preventie. Zo zijn middengeleiders vervangen, die daar ooit waren neergelegd ter voorkoming van overstekende automobilisten. De middengeleiders bestonden uit klinkers met hoogteverschillen; een crime om onkruidvrij te houden. Huib Aalbers:

'Daar hebben we nu beton ingeblubberd.'

Jos Koster (Pijnacker): 'Wij zitten niet direct aan tafel bij ontwerpers. Daar zijn al zo veel vakgebieden bij betrokken; dat zou niet handig zijn. Dan struikel je over elkaar. Bij ons gaat dat meer in de wandelgangen. We zijn ook bezig geweest met een leidraad, waarin een aantal zaken staan waar ontwerpers zich aan moeten houden.'

Sylvia Vroegop (Rotterdam): 'Daar proberen wij ook op te acteren bij nieuwe inrichtingsplannen, maar helaas hebben wij niet altijd invloed op architecten.'

### Burgerparticipatie

Enorme slagen in het budget door burgers aan het werk te zetten, maak je zo een, twee, drie niet. Daar zijn bijna alle geïnterviewden voor dit artikel het wel mee eens. Toch vinden er interessante experimenten op dit gebied plaats.

In Deventer, bijvoorbeeld, heeft de gemeenteraad vrij abrupt de overstap van chemisch naar niet-chemisch gemaakt. Er werd geen extra budget voor vrijgemaakt, alleen besloten dat er per direct werd gestopt met glyfosaat. Het interessante van dit experiment: links en rechts stonden actieve bewoners die hun eigen stoepje gaan schoonmaken, en andere buurtbewoners namen dat weer over.

Jos Koster (Pijnacker): 'We proberen het wel, maar ik denk dat burgerparticipatie bij onkruidbestrijding lastig is. Dat is toch vaak echt machinewerk, dus ik zie dat nog niet zo een, twee, drie gebeuren.'

Sylvia Vroegop (Rotterdam): 'De tijd van je eigen straatje boenen is voorbij. Dat bestaat niet meer tegenwoordig. Blijft natuurlijk wel zaak om het te promoten.'

Marcel van Kampen: 'Nederland zal zijn schoonheidsideaal wat moeten laten vieren, en dat gebeurt alleen door gewenning. In de jaren zeventig was elke vierkante centimeter strak onderhouden en schoongeveegd. Nu werken we machinaal.'

Alex Weelink (Elburg): 'Ik heb de indruk dat de burger er iets meer begrip voor krijgt dat het niet overal altijd spic en span kan zijn.'

In Alphen aan den Rijn is burgerparticipatie een belangrijk instrument geworden bij het beheer van de buitenruimte. Vakmannen onderhouden de buurt samen met bewoners. 'Er is een basisniveau van onderhoud', legt Dico Kuiper uit. 'Als een buurt op een bepaald vlak meer wil, dan kan men dat particulier in beheer nemen en de

openbare ruimte oplussen.' Alphen aan den Rijn heeft een heel programma met ondersteunend budget om bewoners te helpen en te motiveren samen aan de slag te gaan. Op het gebied van onkruid op verharding heeft dat echter nog weinig opgeleverd. De gemeente zet daar ook niet echt op in. Er zijn wel plantvakken in het groen die door bewoners worden beheerd en waar door hen het onkruid wordt weggehaald. In totaal zijn in Alphen inmiddels duizenden vrijwilligers met openbaar groen en het beheer daarvan bezig.

Geert Jan Rozendaal (Zuidplas): 'Burgerparticipatie is niet belangrijk bij het weghalen van onkruid, maar wel bij het doen van een wijkschouw met bewoners.'

### Baken

Vergeleken bij al die gemeenten is Defensie een baken van rust. Omdat de minister vond dat de overheid bij het beheer van militair vastgoed het goede voorbeeld moest geven, is de omslag naar duurzaam door Defensie al in 2003 gemaakt.

Branden, borstelen, stomen: de aannemer wordt vrijgelaten in zijn methoden. Er wordt met beeldbestek CO<sub>2</sub>-neutraal gewerkt.

Slechts bij hoge uitzondering wordt met toegestane alternatieve middelen als Ultima Ecostyle gewerkt, vertelt Willem Vreman van de Dienst Vastgoed Defensie, Directie Noord, Dienstkring Schaarsbergen. Hij is toezichthouder en verantwoordelijk voor alle defensieterreinen in de regio Arnhem. Bij de bezuinigingen op Defensie zijn de budgetten voor onder meer onkruidbestrijding buiten schot gebleven. Vreman verwacht ook niet dat daar op korte termijn verandering in komt.



**Stuur of twitter dit artikel door!**  
Scan of ga naar:

[www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5141](http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5141)